

**Strateški plan djelovanja
Dramskog studija slijepih i slabovidnih "Novi život"
Od 2016. do 2020.**

I. Opći podaci o Dramskom studiju slijepih i slabovidnih "Novi život"

Naziv udruge: Dramski studio slijepih i slabovidnih "Novi život"

Skraćeni naziv udruge: DSS Novi život

Datum i mjesto registracije udruge: 30. travnja 1998., Zagreb

OIB udruge: 97894610362

RNO broj: 0053481

Predsjednik udruge: Vojin Perić

Adresa udruge: Šenoina 32, 10 000 Zagreb

Internetska stranica: www.novizivot.hr

E-mail udruge: teatar-slijepih@zg.t-com.hr

Broj članova/ica udruge: 20

II. Uvod

Kada se jedna institucija, čije postojanje traje preko 67 godina iz dana u dan bori za svoj opstanak, kada iz godine u godinu mijenja resore i pripada čas kulturi, čas socijalu, kad je sljepoća prepreka koja onemogućava institucionalnu poziciju koju zaslužujemo, onda je strateško planiranje težak posao, onda su i ciljevi i planovi tek želje, a iskustva i postignuća više su plod neviđenog entuzijazma i upornosti nego slatkog i lakog bavljenja umjetnošću.

Pišemo sve ovo, kako bi revni čitatelj ovih redaka, navikao na stroge forme i obrasce, makar na trenutak zastao i zapitao se – jesu li u moru papirnatih programa i projekata bitniji korisnici (ljudi) ili sami papiri čija birokratska krutost i obilnost materijala nadilazi svrhu. Možda će opet procjenitelji površno pogledati neke obrasce, vidjeti na brzinu kako nismo ni socijala ni kultura, odrezati kratko olovkom i poslati nas na neki novi natječaj, u neko novo uzaludno iščekivanje.

Mi smo gospodo i socijala i kultura, mi smo dapače sinteza jednog i drugog resora, rijedak primjer primjerenog uključivanja u kulturni i javni život društva, u svijetu rijetka forma nadilaženja uobičajenosti i navike. Slijepi i slabovidne osobe nisu puki konzumenti socijalnih usluga, nisu socijalni problemi koji čekaju milostinju, nisu pasivni promatrači života; u nama ima i snage i potencijala, i talenta i volje, u nama bukti želja za "preživljavanjem" unatoč svemu i svima. (A u vama? - O nama!) (Ulomak iz predstave, Petre Radin: *Jučer sam se sjetio plave*)

Doći će vrijeme kad nas više neće zvati slijepcima, nego našim imenima, prezimenima i zvanjima, kad nam neće mjesečno uplaćivati državnu milostinju, nego omogućiti posao i kad će se tražiti karta više za predstave pravog Kazališta slijepih čija će umjetnička imaginacija nadržati stereotipe i predrasude.

III. Polazišne točke strateškog planiranja

Na osnovi svojih ciljeva, svojih iskustava, te svojih akata, Dramski studio slijepih i slabovidnih "Novi život" (u daljnjem tekstu: Novi život), donosi ovaj strateški plan, kako bi njime učinio izvjesnijom svoju opstojnost, odnosno ispunio svoje zadaće.

Ovaj petogodišnji plan uokviren je međunarodnim dokumentima koji afirmiraju i štite prava osoba sa invaliditetom, te dokumentima koje je donijela Republika Hrvatska, kao dokaze svoje vlastite demokratizacije i socijalne osjetljivosti.

Kako bi čitatelju ovih redaka bilo sve jasno i podastrto na jednom mjestu, navedimo nekoliko

osnovnih dokumenata na kojima počiva status i dostojanstvo osoba sa invaliditetom, naravno pod uvjetom da su spomenuti dokumenti implemetirani u zakonodavni sustav, te da se praktično poštuju i provode.

Nakon navođenja pojedinih dokumenata, citirat ćemo članke, odnosno njihove dijelove koji se tiču djelatnosti u kulturi, odnosno u zaštiti osoba sa invaliditetom, ako je to u kontekstu našeg rada potrebno, a često jest.

Temeljni dokument na koji se pozivamo, a na kojemu počiva pravni sustav odnosa prema osobama sa invaliditetom u većini demokratskih zemalja jest:

**1. KONVENCIJA UN-a O PRAVIMA OSOBA S INVALIDITETOM,
usvojena u New Yorku, 13. 12. 2006. a koju je republika Hrvatska potpisala u istom gradu,
30. 03. 2007. godine.**

IZVATCI IZ KONVENCIJE UN-a

Članak 8.

PODIZANJE SVIJEŠTI

1. Države stranke se obvezuju usvojiti žurne, učinkovite i primjerene mjere u svrhu:

- (a) podizanja razine svijesti u svim segmentima društva, uključujući i razinu obitelji, u svezi s osobama s invaliditetom, kao i promicanja poštivanja njihovih prava i dostojanstva,
- (b) borbe protiv stereotipa, predrasuda i štetnih postupaka prema osobama s invaliditetom na svim područjima života, uključujući one utemeljene na spolu i dobi,
- (c) promicanja svijesti o sposobnostima i doprinosu osoba s invaliditetom.

2. Mjere za postizanje navedenih ciljeva uključuju:

- (a) Pokretanje i provođenje djelotvornih kampanja podizanja svijesti javnosti s ciljem:
 - (i) senzibiliziranja javnosti za prava osoba s invaliditetom,
 - (ii) promicanja pozitivne percepcije osoba s invaliditetom i većeg stupnja društvene svijesti o osobama s invaliditetom,
 - (iii) promicanja priznavanja vještina, stvarnih vrijednosti i sposobnosti osoba s invaliditetom, te njihova doprinosa na radnom mjestu i tržištu rada,
- (b) Njegovanje stava o poštivanju prava osoba s invaliditetom na svim razinama obrazovnog sustava, počevši kod sve djece već u ranoj životnoj dobi,
- (c) Poticanje svih sredstava javnog priopćavanja na predstavljanje osoba s invaliditetom na način usklađen sa svrhom ove Konvencije,
- (d) Promicanje programa za podizanje razine svijesti o osobama s invaliditetom i njihovim pravima.

Članak 30.

SUDJELOVANJE U KULTURNOM ŽIVOTU, REKREACIJI, RAZONODI I ŠPORTU

1. Države stranke priznaju osobama s invaliditetom pravo na sudjelovanje u kulturnom životu na ravnopravnoj osnovi s drugima, te će poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi osigurale da osobe s invaliditetom:

- (a) uživaju pristup kulturnim materijalima u svim dostupnim oblicima,
- (b) uživaju pristup televizijskim programima, filmovima, kazalištu i drugim kulturnim aktivnostima, u svim dostupnim oblicima,
- (c) uživaju pristup mjestima kulturnih događanja ili usluga, kao što su kazališta, muzeji, kino dvorane, knjižnice i turističke usluge, te, koliko je to moguće, spomenicima i mjestima od nacionalnoga kulturnog značenja.

2. Države stranke će poduzeti odgovarajuće mjere kako bi omogućile osobama s invaliditetom razvoj i

korištenje svojega kreativnog, umjetničkog i intelektualnog potencijala, ne samo za vlastitu dobrobit, nego također i za obogaćivanje društva.

3. Države stranke će poduzeti sve odgovarajuće korake kako bi osigurale da zakoni koji štite intelektualna vlasnička prava ne sadrže nerazumne ili diskriminirajuće prepreke pristupu osoba s invaliditetom kulturnim materijalima, poštujući pritom odredbe međunarodnog prava.

4. Osobe s invaliditetom će imati pravo, na ravnopravnoj osnovi s drugima, na priznavanje i potporu svojem specifičnom kulturnom i jezičnom identitetu, uključujući znakovni jezik i kulturu gluhih.

5. S ciljem omogućavanja sudjelovanja osoba s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi s drugima u rekreativnim i športskim aktivnostima, te razonodi, države stranke će poduzeti odgovarajuće mjere u svrhu:

(a) poticanja i promicanja sudjelovanja, u najvećoj mogućoj mjeri, osoba s invaliditetom u redovitim športskim aktivnostima na svim razinama,

(b) osiguranja mogućnosti organiziranja, razvoja i sudjelovanja u športskim i rekreacijskim aktivnostima namijenjenim osobama s invaliditetom i u tu svrhu će se poticati osiguravanje odgovarajućeg vodstva, obuke i sredstava, na ravnopravnoj osnovi s drugima,

(c) osiguranja pristupa osoba s invaliditetom športskim, rekreacijskim i turističkim centrima,

(d) osiguranja djeci s teškoćama u razvoju jednakog pristupa sudjelovanju u igri, rekreaciji, slobodnim i športskim aktivnostima, uključujući i one aktivnosti koje su dio obrazovnog sustava,

(e) osiguranja pristupa osobama s invaliditetom uslugama koje pružaju organizatori rekreacijskih, turističkih, slobodnih i športskih aktivnosti.

Ovo su samo neki od detalja koji štite naša prava. Naravno da je Konvencija u cijelosti posvećena tome, te je kao dokument nužno poznavati u slučaju da je pojedinac ili institucija u prilici da donosi određene akte u kontekstu osoba sa invaliditetom. Ona izričito naglašava kako se osobe sa invaliditetom pored prilagođavanja kulturnih sadržaja za konzumiranje, valja osigurati i aktivno sudjelovanje, odnosno omogućiti im promociju i plasman njihove umjetničke kreacije na otvorenom kulturnom tržištu.

2. JIM ZAJEDNIČKI MEMORANDUM O SOCIJALNOM UKLJUČIVANJU REPUBLIKE HRVATSKE

Sukladno odredbama Pristupnog partnerstva, Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, pripremila je, zajedno s Europskom komisijom, Opće uprave za zapošljavanje, socijalna pitanja i jednake mogućnosti, Zajednički memorandum o socijalnom uključivanju kojemu je svrha pružiti pomoć Hrvatskoj u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti i u osuvremenjivanju sustava socijalne zaštite te pripremiti zemlju za puno sudjelovanje u otvorenoj metodi usklađivanja socijalne zaštite i socijalnog uključivanja po pristupu u Europsku uniju. Memorandum iznosi glavne izazove u odnosu na rješavanje pitanja siromaštva i socijalne isključenosti, predstavlja glavne mjere politike koje je Republika Hrvatska poduzela u svjetlu sporazuma o tome da se zajednički ciljevi EU-a počnu prevoditi u nacionalne politike, te identificira ključna politička pitanja za buduće praćenje i preispitivanje politike. Napredak u provođenju tih politika ocjenjivat će se u sklopu procesa koji se nastavlja na ovaj Zajednički memorandum o socijalnom uključivanju, vodeći računa o pomacima u procesima socijalnog uključivanja i socijalne zaštite u Europskoj uniji.

Zagreb, 5. ožujka 2007.

Kako je mnoge preporuke ovog memoranduma Hrvatska počela primjenjivati, ovdje nećemo navoditi određene točke, no, ovaj nam je dokument bitan, jer se smatramo jednim od najuspješnijih primjera uključenosti osoba sa invaliditetom u društvo. Kao što je poznato, kazalište slijepih je još uvijek

rijetkost u svijetu, a mi smo - neskromno tvrdimo - daleko ispred svih, uokvireni brandom, mi smo Brand Hrvatske, koliko to god zvučalo nadmeno i „nerealno“.

3. NACIONALNA STRATEGIJA IZJEDNAČAVANJA MOGUĆNOSTI ZA OSOBE S INVALIDITETOM OD 2007. DO 2015. GODINE

Kako je izrada nove strategije u tijeku, za nastajanje ove koristit ćemo izvatke iz stare, jer su to postulati bez kojih niti nova neće zaživjeti:

IZVATCI

2.10. SUDJELOVANJE U KULTURNOM ŽIVOTU

UVOD

Puna ravnopravnost i izjednačenost mogućnosti osoba s invaliditetom podrazumijevaju i njihovo pravo da budu u potpunosti uključeni u društvo, pa tako njihovo sudjelovanje u kulturnom životu. Izvorišta životnih problema osoba s invaliditetom nisu isključivo vezana uz zdravstvena stanja, već uz diskriminacije i ograničenja koja doživljavaju poradi ustroja i strukture društvene okoline i njezinih stavova. Da bi ostvarile željenu neovisnost, osobe s invaliditetom moraju voditi što potpuniji život u interakciji sa svim ostalim članovima društva.

Unatoč pozitivnim pomacima unazad nekoliko godina, zahvaljujući opredjeljenju Republike Hrvatske usmjerenom zaštiti osoba s invaliditetom i njihovom uključivanju u društveni život, osobe s invaliditetom još uvijek nailaze na prepreke potpunom uključivanju na socijalnom, profesionalnom, ekonomskom, obrazovnom i kulturnom području. No iako se suočavaju s ograničenjima i tradicijom neravnopravnog tretmana, nesumnjivo posjeduju kreativne sposobnosti koje zajedno s drugima mogu ravnopravno potvrđivati u javnosti.

Da bi osobe s invaliditetom mogle sudjelovati u kulturnoj djelatnosti na ravnopravnoj osnovi, država nastoji osigurati uvjete u kojima će osobe s invaliditetom moći predstavljati svoje kreativne, umjetničke i intelektualne sposobnosti.

Poticanje djelovanja osoba s invaliditetom polazi od podizanja razine društvene svijesti o raznolikostima i vrijednostima njihovih kulturnih aktivnosti, kao i podupiranja potpune neovisnosti u umjetničkom i kreativnom izražavanju, ali i osiguravanjem financijske potpore svim oblicima kulturnog djelovanja osoba s invaliditetom. Time se želi postići potpuno ostvarenje prava sudjelovanja u svim aspektima kulturnog života, uz punu podršku tijela državne uprave koja taj način izravno sudjeluju u djelatnosti i promidžbi stvaralaštva osoba s invaliditetom. Da bi bile u potpunosti uključene u društvo, osobama s invaliditetom i njihovim udrugama valja osiguravati jednake mogućnosti za razvoj kreativnih i intelektualnih sposobnosti. Kako svako od umjetničkih područja nosi u sebi neograničeni prostor izražavanja, sudjelovanje osoba s invaliditetom u kulturnom životu šire društvene zajednice nužno je u afirmaciji sveukupna stvaralaštva i doprinosa kulturnim aktivnostima koje uključuju ravnopravan pristup u svim područjima u kojima i osobe s invaliditetom ostvaruju vlastita umjetnička prava.

*U tom smislu treba poticati raznorodne kulturne aktivnosti, od manifestacija do programskih djelatnosti udruga koje su sastavni dio javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske. Primjeri takvih aktivnosti ogledaju se u kontinuiranoj potpori projektima i djelatnostima Društva tjelesnih invalida »Festival jednakih mogućnosti«, Zagreb, **Dramskog studija slijepih i slabovidnih »Novi život«** »Međunarodni festival slijepih i slabovidnih BIT«, Zagreb, **gostovanja u Republici Hrvatskoj i Francuskoj na festivalu »Ouvres et Realisations des Personnes Handicapees d'Expression Europeenne« pojedinačne dramske predstave**, Udruge kazališta, vizualne umjetnosti i kulture gluhih »Dlan« pojedinačne dramske predstave na znakovnom jeziku, gostovanja u Republici Hrvatskoj,*

sudjelovanje na Kongresu u Berlinu, Hrvatske udruge gluhoslijepih osoba »Dodir« pojedinačne dramske predstave i gostovanja u Republici Hrvatskoj, te drugih udruga osoba s invaliditetom.

CILJEVI

- prilagoditi zakonske propise kako bi se učinkovitije provelo uključivanje osoba s invaliditetom u kulturni život i aktivnosti
- omogućiti razvitak i afirmaciju kreativnih mogućnosti osoba s invaliditetom te im omogućiti ravnopravno uključivanje u kulturni život, zajedno s drugim sudionicima
- omogućiti osobama s invaliditetom dobivanje statusa umjetnika i ostvarivanje dobiti od njihova umjetničkog rada
- sustavno pratiti putem medija rad i dostignuća osoba s invaliditetom u kulturi
- omogućiti pristup osoba s invaliditetom ustanovama u kulturi (muzeji, galerije, kazališta, kina, koncertne dvorane i drugo), te praćenje njihovih programa uz uporabu suvremenih tehničkih dostignuća
- omogućiti osobama s invaliditetom pristup i/ili stručnu informaciju, odnosno doživljaj kulturne baštine: povijesnih građevina, lokaliteta, umjetnina, tradicijske materijalne i nematerijalne baštine
- poticati sudjelovanje sponzora i donatora pri provedbi programa i manifestacija udruga osoba s invaliditetom

I, ovdje ćemo stati sa izvatcima, budući je ova *Nacionalna strategija* u trenutku nastajanja naše, skoro istekla, pa nije potrebno navoditi mjere, aktivnosti i rokove, obzirom da je malo toga provedeno. Ipak ostaje činjenica da će i buduća Nacionalna strategija biti jedan od dokumenata na kojem ćemo temeljiti, kako svoje planove, tako i svoje zahtjeve prema državnim institucijama.

Naravno da se pozivamo na upravo donesenu *Kulturnu strategiju Grada Zagreba*, te na već poodavno potpisanu *Zagrebačku deklaraciju*, kao i na još uvijek, *Prijedlog zakona o sustavnom financiranju udruga osoba sa invaliditetom*, koji je u izradi i trebao bi ugledati svjetlo dana u drugoj polovici 2016.godine. No kruna demokratskog ozračja u društvu prema osobama sa invaliditetom jest *Zakon o suzbijanju diskriminacije*, od 2008.godine, koji osigurava ravnopravnost i jednakost OSI u svim sferama života.

Sve ove dokumente spominjemo i navodimo njihove dijelove, jer smo prošli previše prepreka, a da bi smo ostali nezapaženi, negdje onkraj, budući nas specifikum kojim smo uokvireni baca na marginu, odnosno oni koji kreiraju našu stvarnost vide nas isključivo kroz sljepoću, zanemarujući sve što radimo i živimo.

Kao što će pažljivi čitatelj vidjeti u sljedećim poglavljima, već preko pola stoljeća doprinosimo hrvatskoj kulturi, penjemo se stepenicama k nebu, a zapravo bauljamo po dnu nerazumijevanja i nebrige, jer smo slijepi i slabovidni, jer naše kazalište nije uobičajenost koju susrećemo u zadovoljavanju kulturnih potreba, jer smo samouki glumci koji nemaju akademiju, iako istu nitko od nas ne može upisati jer...???

No, izvolite dokumente koji bi trebali probuditi vašu Savjest, izvolite nekoliko uvodnih rečenica poradi lakšeg razumijevanja, izvolite ovaj naš planski dokument kroz koji progovaramo o svemu što smo već učinili, a posebice o svemu što namjeravamo učiniti. Molimo samo za malu potporu!

IV. Misija, vizija i vrijednosti

Sukladno statutu, misija Dramskog studija je razbijati predrasude prema slijepim i slabovidnim osobama, odnosno senzibilizirati javnost za mogućnosti i umjetničke kreacije slijepih i slabovidnih

osoba, što podrazumijeva aktivno sudjelovanje u javnom i kulturnom životu Hrvatske na način ozbiljnog bavljenja kazališnom umjetnošću, odnosno aktivnim participiranjem na otvorenom kulturnom tržištu.

VIZIJA Dramskog studija je, postati institucionalizirano Kazalište slijepih, redovna ponuda i pojava na kulturnoj karti Hrvatske, potrebna publici, te intrigantna i inspirativna medijima.

Vizija je Društvo u kojem biti slijep neće značiti manje vrijedan, nego različit i jednak u procjeni ljudskih vrijednosti.

VRIJEDNOSTI Dramskog studija temelje se na onim praiskonskim, a u isto vrijeme suvremenim, ljudskim vrijednostima:

- poštivanje ljudskih prava;
- tolerancija i uvažavanje različitosti;
- pravičnost;
- javnost djelovanja;
- informiranost;
- jednake mogućnosti;
- suradnja i odgovornost svih (su)dionika u razvoju društva;
- nenasilje.

Ali i na onim umjetnički specifičnim:

- pravo na umjetničku kreaciju;
- sloboda izričaja;
- sloboda nastupa;
- jednakost unatoč invaliditetu.

V. Analiza stanja

Dramski studio slijepih i slabovidnih "Novi život" osnovan je 21.03.1948. godine, kada je odigrao svoju prvu predstavu, pred samoborskom publikom, jednočinku Branislava Nušića, *Analfabeta*, u režiji Antuna Deana.

S ciljem urbaniziranja slobodnog vremena slijepih osoba, u okviru Novog života organizirane su: glazbena sekcija, dramski studio i pjevački zbor. Sve su to bile sekcije u kojima su svoje talente i hobije pokazivali mladi slijepi ljudi, težeći se dokazati na područjima na kojima do tada nije bilo aktivnosti.

Od samih početaka, Dramski studio su vodili profesionalci, pod čim podrazumijevamo redatelje, scenografe i glazbenike, no kasnije će se ova profesionalna ekipa dopuniti koreografima, kostimografima, te profesionalnim glumcima, što će nastupe Novog života podići na profesionalni nivo.

Za početak je biran jednostavan repertoar, što podrazumijeva jednočinke, te lake komedije za široku publiku.

Po našim podacima, Novi život je prvo kazalište slijepih u svijetu, što će u kasnijim godinama potvrditi, kako kvalitetom izvedbi, tako i prvim i još uvijek jedinim festivalom BIT (Blind in Theatre), bienalnim festivalom kazališta slijepih i slabovidnih, koji se održava u Zagrebu svake neparne godine, počev od 1999.godine.

Nakon osnutka su zaredale godine jednočinki, recitala i drugih kratkih formi, tada, nepoznata redateljska imena oštrila su na kreacijama slijepih glumaca svoja prva profesionalna koplja, a kao svjedočanstvo pravog puta, te kruna dotadašnjeg uspjeha, u okviru Doma slijepih u Draškovićevoj 80, godine 1956. izgrađena je kazališna dvorana (današnja Vidra).

Tomislav Durbešić, Radojko Ježić, Jurica Frković, Dražen Grunwald, Vladimir Jagarić, Mirko Merle,

samo su neka od velikih imena hrvatskog kazališnog redateljstva čija je imaginacija uokvirila uspjehe 60-ih i 70-ih.

Nakon njih dolaze, prije svih Nina Kleflin, čija imaginacija u potpunosti prožima Novi život, koji iz verbalnog prelazi u teatar pun pokreta, što će u 21. stoljeću rezultirati velikim plesnim projektima. Svojim redateljskim rukopisom u Novom životu ističu se i Snježana Banović, Mario Kovač, Ivan Plazibat, Zoran Mužić, Anica Tomić, Ana Prolić, Saša Božić, Ksenija Zec, Petra Radin i mnogi drugi.

Pored gostovanja po svim većim gradovima bivše države, Novi život 70-ih i 80-ih kreće na velike turneje po Švicarskoj, Njemačkoj, Mađarskoj i Austriji, što će mu kasnije postati svakogodišnja praksa.

Najčešće su to gostovanja organizirana od strane hrvatskih društava u inozemstvu, no bilo je i nastupa za inozemnu publiku, odnosno sudjelovanja na različitim međunarodnim festivalima.

Ovdje je prije svega bitno spomenuti sudjelovanje na *Festivalu Crinabel* u Portugalu (Lisabon, 2000.), te trotjednu turneju po Velikoj Britaniji (studeni, 2002.), u organizaciji teatra Extant iz Londona.

Ovdje moramo spomenuti i sudjelovanja na Festivalu *Tifloart* u Zlinu i Olomoucu (Češka, 1994. i 1995.), Festivalu *Terapia* i teatar u Łódžu (Poljska, 1996.), Festivalu *Punktspiele* u Marburgu (Njemačka, 2002.), Festivalu *O.R.P.H.E.E.* u Versaillesu (Francuska, 2006.), na festivalu *Transvisuelle Dramatik* u Berlinu (Njemačka, 2007.).

U više navrata sudjelovali smo i na slovenskim festivalima *Sonček* i *Ana Desetnica*.

Do danas, Kazalište slijepih je pripremilo preko 100 premijera, te odigralo 3200 predstava, što je po grubim, ali po skromnim procjenama vidjelo preko pola milijuna ljudi.

Žanrovski, Novi život zavirio je u sve kutke kazališne literature, pa se tako okušao u antičkoj tragediji (Sofoklov *Edip*), klasičnoj komediji (Molièreovi - *Škrtač* i *Scapinove spletke*), klasičnoj drami (u više predstava), modernoj drami (Felix Mitterer, *Smrtni grijesi*), nadrealističkom teatru (Radovan Ivšić, *Kralj Gordogan i Vane*), avangardi (Danil Ivanovič Harms, *Nule i ništice*), te inpro-istraživačkim projektima koji su rađeni kroz radionice.

Kao što već rekosmo, početni cilj osnivanja Novog života bilo je urbaniziranje slobodnog vremena slijepih osoba, ali i terapijski momenti, kako bi se što lakše savladavale osnovne vještine, čime im se olakšavalo svakodnevno funkcioniranje, a u isto vrijeme oslobađala umjetnička kreacija.

Kako je vrijeme prolazilo, i ciljevi su se kristalizirali i postajali sve jasniji i višeslojniji. Urbaniziranje slobodnog vremena pretvorilo se u istinske umjetničke izazove, a odjek izvedbi u javnosti otvorio je mogućnost različitih afirmacija, te senzibilizaciju javnosti za mogućnosti slijepih osoba.

Jasno je da je sljepoća jedan od invaliditeta pred kojim ljudima zastaje dah i prema kojem imaju ponajviše predrasuda. Baš te predrasude, slijepo osobe najčešće dovode u nepovoljan, diskriminirajući položaj. Kao što od diskriminacije nije pošteđeno svakodnevno slijepog pojedinca, tako su i udruge i druge institucije koje osnivaju slijepi uvijek na margini svoje djelatnosti, jer ih se gleda sa podozrivošću i sažaljenjem. Baš zbog svega navedenoga, i naše kazalište je totalno diskriminirano, pa za skoro 70 godina postojanja nije zavrijedilo status kazališta, nego još uvijek tavori kao udruga, potpuno obesustavljena i financijski sporadično financirana kroz projekte i programe.

Financiraju nas: Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba, i Ministarstvo kulture, što je donekle uokvireno sporazumom potpisanim 2015. godine, no prilično fleksibilno i površno, tako da se svake godine iznova bojimo za svoju opstojnost.

Obje spomenute institucije daju onoliko koliko su za naš rad senzibilizirani ljudi koji ih vode, tako da nad nama opstojnošću stalno visi mogućnost gašenja, jer nema sustava, kao što ga nema niti na

jednom području koje prati život i rad slijepih osoba.

U zadnjih desetak godina, relevantna kazališna kritika izrekla je o nama čitav niz pohvala, no to nije promijenilo stav društva - slijepi su tu da egzistiraju, a kad preskoče granice, treba to ne vidjeti.

Naši glumci su slijepe i slabovidne osobe, iako smo nerijetko angažirali i videće, profesionalne glumce. Dvoje naših glumaca su članovi Hrvatskog društva dramskih umjetnika, a nekoliko njih je na putu da to postanu.

Imamo dobro razvijenu infrastrukturu, u koju ubrajamo svjetlosni park, audio opremu, te dva kombi-vozila, za prijevoz glumaca i scenografije.

Imamo uredske prostore u zgradi Hrvatskog saveza slijepih, Šenoina 32, te svoju matičnu scenu, Kazalište Vidra, koja je u vlasništvu Hrvatskog saveza slijepih, čiji smo i mi dio, po logici stvari, iako smo neovisna institucija.

Ovdje možemo pribrojati i prostorije u Jurišićevoj 25, koje smo dobili od Grada Zagreba 2012.godine, u kojima pripremamo svoje programe, budući je pozornica u Vidri preskupa. U živu infrastrukturu možemo ubrojiti tri zaposlene osobe, od kojih je jedna slijepa osoba, zaposlena na mjestu ravnatelja kazališta, jedna je poslovna tajnica, dok na mjestu za marketing i promidžbu, također imamo zaposlenu jednu osobu.

Organizirani smo kao udruga, što znači da je Skupština glavni organ upravljanja. Istom predsjedava Predsjednik, koji se bira svake četiri godine. Ista osoba imenuje se i za ravnatelja udruge, što znači da zastupa teatar, te vodi kompletnu repertoarnu politiku.

Predsjednik rukovodi i Upravnim odborom koji bira Skupština, svake četiri godine, a isti se sastoji od četiri člana, plus Predsjednik. Upravni odbor bira tajnika koji je druga osoba za zastupanje i predstavljanje udruge, te zamjena Predsjedniku.

Jedna od instanci upravljanja i nadzora jest i Nadzorni odbor, koji bira Skupština, a u kojemu su, jedna stručna osoba (vezano za financije), te dva člana udruge.

Skupština se sastaje jednom godišnje, a po potrebi i češće, dok se Predsjedništvo sastaje po potrebi, ali najmanje 4 puta godišnje.

Glavni dokument udruge jest Statut, (u prilogu ove strategije), kao i rješenje o registraciji.

Trenutno na repertoaru imamo 5 predstava, od kojih su dvije za djecu, (Ane Prolić: *Ispeci, pa reci*, te *Dinosauri*, Petre Radin), komediju Vojina Perića, *A kako vi vodite ljubav*, u režiji autora, dokumentarističku predstavu *Jučer sam se sjetio plave*, u režiji Petre Radin i biser svjetske književnosti, *Miguel de Servantes Saavedra, Don Quijote, vitez tužnog lica*, u režiji Ane Prolić. Višegodišnje provodimo i projekt *Party u mraku*, kojim senzibiliziramo javnost za potrebe i specifičnosti slijepih osoba, kao i projekte *Gostovanja po Hrvatskoj i Međunarodna kulturna suradnja*.

Da nam ne bi nedostajalo samo-hvale, recimo da nas je Predsjednik Republike, Ivo Josipović odlikovao Poveljom Republike Hrvatske, 2013. Povodom Dana Državnosti. Iste godine smo dobili i Žar pticu, kao nagradu na Naj,naj,naj festivalu, za predstavu *Ispeci, pa reci*, Ane Prolić.

VI. Djelovanje i postignuća od 1948.-2012.godine

O godini nastanka već pisasmo u prethodnom poglavlju, kao i u naslovu ovoga, o prvotnim ciljevima, o profesionalcima koji su nas uokvirili svojim znanjima, o svemu što je trebalo spomenuti da se prikaže globalno stanje kazališta, da nam se zaviri u dušu, ne prebirući strune polako, kako bi se iznjedrila čista i prava, naša melodija.

No, da bi stvar bila do kraja jasna, taksativno pobrojana i razgledna sa svih strana i svih aspekata, evo malo povijesti potkrijepljene naslovima, velikim datumima i nagradama.

Prije nego počnu brojke govoriti, a veliki umjetnici defilirati našim stupcima, spomenimo čovjeka koji je osnovao kazalište, koji se onih prvih godina zaigrao i zaglumio, šireći svoj entuzijazam i energiju na više polja djelatnosti u okviru Saveza slijepih. Naravno, riječ je o Antunu Lastriću, koji je istinski otac teatra, dugogodišnji njegov rukovoditelj i glumac, čovjek čija je vizija nadrasla mnoge vizije kojima je pomagao vid.

Prvi korak, prvi izgovoreni tekst, dogodio se pred samoborskom publikom, 21.03.1948.godine, a uprizorena je jednočinka Branislava Nušića, *Analfabeta*.

Godinu dana kasnije, stvar je uozbiljena, a na daske Novog života dolazi, *Mati*, Mile Klopčića, u režiji Vladimira Jagarića.

U prvim godinama Novi život radi u *Zavodu za slijepu* u Radničkoj cesti, bez dvorane i adekvatnog prostora, no to ih ne sprječava da nastupaju širom Hrvatske.

Godine koje dolaze obiluju jakim naslovima, ali ih prije svega obilježava svojim radom veliki hrvatski redatelj:

1950. Branislav Nušić: VLAST; režija Tomislav Durbešić

1951. I. G. Kovačić: JAMA; režija Tomislav Durbešić

1951. Marijan Matković: TROJICA; režija Tomislav Durbešić

1952. Petar Kočić: JAZAVAC PRED SUDOM; režija Tomislav Durbešić

Veliki redatelj i mali glumci. Mladost koja pobjeđuje i koja zavrjeđuje da se analizira, da se upovješćuje.

DALJE!

1953. Branislav Nušić: SUMNJIVO LICE; režija Vladimir Jagarić

1953. Matej Bor: TEŠKI ČASOVI; režija Jurica Frković

1953. Ivan Kozarac: POD NOĆ; režija Vladimir Jagarić

1953. Janko Jurković: ŠTO ŽENA MOŽE režija Vladimir Jagarić

1954. Miroslav Krleža: ADAM I EVA; režija Tomislav Durbešić

1955. William Saroyan: HEJ VI, VANI; režija Tomislav Durbešić

1955. Paul Vialar: JEDNO POSLIJEPODNE; režija Tomislav Durbešić

1955. Prosper Merime: ŽENA JE PAKAO; režija Pavao Cindrić

1956. Marijan Matković: KRIZANTEME; režija Dražen Grunwald

I ovdje je bitno zastati, zaustaviti kotač povijesti i reći da su se tada pokazali rezultati rada, ali i rezultati senzibiliteta tadašnje politike, jer baš te, 1956. godine, izgrađuje se Dom slijepih u Draškovićevoj 80, a uz taj Dom, i velika dvorana, u kojoj će stolovati kinematografi, a danas stoluje druga scena Kerempuha, Vidra. Ova dvorana izgrađena je isključivo zahvaljujući rezultatima Novog života, pa otud i naše čuđenje zašto danas moramo plaćati svaki termin, odnosno zašto u Savezu slijepih nema više razumijevanja za naš rad i korištenje dvorane koja bi nam se mogla u najmanju ruku ustupati besplatno, jer smo jedni od najboljih promotora rada saveza i života slijepih općenito.

No, pustimo umjetnosti neka unaslovljena govori:

1957. nepoznati autor: PATELIN; režija Dražen Grunwald

1958. Karel Čapek: MATI; režija Tomislav Durbešić

I onda? Što se dogodilo? Velika pauza u kojoj, doduše, Novi život igra, ali ne priprema nove predstave, ne angažira nova imena. Kažu, da je došlo do raskola, kažu da je...???

No, ostavimo to revnijim analitičarima, a mi krenimo dalje:

1966. Ivan Raos: TREBA SAČUVATI ZELENE KRIJESNICE; režija Vjekoslav Vidošević

1966. Marijan Matković: BEZIMENI; režija Vjekoslav Vidošević

1966. Fadil Hadžić: SITNE DUŠE; režija Dražen Grunwald

1967. Paul Schurlek: ULIČNI SVIRAČI; režija Dražen Grunwald

1970. Luigi Pirandello: SICILIJANSKI LIMUN; režija Mirko Merle

1971. Jack Popplewel: POŠTENI LOPOVI; režija Mirko Merle

1972. J.B.P.Moliere: ŠKRTAC; režija Mirko Merle

1975. Miroslav Feldmen: IZ MRAKA; režija Radojko Ježić

1976. J.B.P.Moliere: ŠKRTAC; režija Mirko Merle

1978. Branislav Nušić: OŽALOŠĆENA PORODICA; režija Mirko Merle

1980. Pero Budak: NA TRNU I KAMENU; režija Mirko Merle

I onda opet, zastanimo... Baš te, 1980. godine, dolazi nova generacija glumaca, stvar nekako drukčije kreće, ali započinju i gostovanja.

Spomenimo da je baš 70-ih, Novi život krenuo na veliku turneju po Švicarskoj, Njemačkoj i Austriji, na kojoj je odigrao deset predstava, uglavnom za radnike privremeno zaposlene u inozemstvu. Krajem 70-ih, kazalište odlazi skoro svake godine u Mađarsku, te u Gradišće, gdje igra za hrvatsku nacionalnu manjinu.

Dalje!

1981. Branko Ćopić: VUK BUBALO; režija Mirko Merle

I opet zastanimo! Prvi put je dostignuta brojka 80. Velika stvar, plasman na SKAZu (Susret kazališnih amatera Zagreba), odnosno u njegov završni dio...

1983. Jaroslav Hašek: DOBRI VOJAK ŠVEJK; režija Mirko Merle

1985. Branislav Nušić: SUMNJIVO LICE; režija Mirko Merle

1986. Fadil Hadžić: DOBRO JUTRO LOPOVI; režija Mirko Merle

1988. Pero Budak: KLUPKO; režija Mirko Merle

1990. J.B.P.Moliere: SCAPINOVE SPLETKE; režija Nina Kleflin

Opet zastanimo! Dolazi neponovljiva, ingeniozna, jedina, Nina Kleflin. Njezina mlađahna imaginacija naprosto je razbucala teatar, razigrala ga i obogatila mimikom i pokretom. Verbalni teatar prelazi u do tada neviđeno, a glavno svjedočanstvo napisanih riječi jest (bukvalno) polusatni pljesak na premijeri Molièreovih *Scapinovih spletki*.

1991. Lope de Vega: DOSJETLJIVA DJEVOJKA; režija Nina Kleflin

1992. Hans Weigl: TKO JE DOKTOR HLADNY; režija Nina Kleflin

1992. Siniša Glavašević: PRIČE IZ VUKOVARA; režija Mirko Merle

I opet zastanimo! U vrijeme rata, u vrijeme zagrebačkih uzbuna, u vrijeme kad nikome nije bilo do ničega, Novi život radi, probava i vježba, pa prvi priprema zapise heroja Siniše Glavaševića.

1994. J.B.P.Moliere: SCAPINOVE SPLETKE; režija Nina Kleflin

1994. Recital duhovne poezije hrvatskih pjesnika; odabrao: Vojin Perić

1995. D.I.Harms: HARMS-ČARMS-ŠARDAM (mimosvijet u 6 slika); režija: Nina Kleflin

1996. Georges Feydeau: NE MOTAJ SE OKOLO GOLA GOLCATA; režija: Snježana Banović

1997. Fadil Hadžić: ČOVJEK SA CENTRALE; režija Zoran Mužić

1997. P.A.C. Beaumarcceais: FIGAROVA ŽENIDBA; režija Nina Kleflin

1998. Borislav Vujčić: PAUČINA PUČINE; režija Zoran Mužić

1998. D.I.Harms: NULE I NIŠTICE; režija Nina Kleflin

1999. Radovan Ivšić: KRALJ GORDOGAN; režija Nina Kleflin

Zastajemo na premijeri *Kralja Gordogana*... Nazočio joj i autor, Radovan Ivšić, plače i veseli se... Čestita glumcima i redateljici na još jednoj velikoj pobjedi, na iskoraku u nadrealistički teatar.

2000. Vojin Perić: KUPUJTE HRVATSKO (rekreacija duha preko uha); režija Nina Kleflin

Evo nas kod prve komedije koja progovara iz problema, koja razgoličuje sljepoću i postavlja je u centar radnje. Autor progovara o svakodnevlju slijepog čovjeka i publici u lice baca njihove vlastite predrasude.

2001. D.I.Harms: NULE I NIŠTICE (mimosvijet u 6 slika) ; režija: Nina Kleflin

Na vratima smo ruske avangarde. Vrlo naporna predstava u kojoj su glumci primorani učiti nove tehnike, svladati neviđene tehnike pokreta, zapravo, plesati. Ovo će, kako će kasnije postati jasno, postati jedna od najuspješnijih predstava Novog života.

2002. Sofoklo: EDIP; režija Nina Kleflin

Veliki zavir u antičku tragediju, veliki ansambl, predstava koja će V. Periću donijeti prvu nagradu za mušku ulogu na SKAZ-u.

2003. Felix Mitterer: SMRTNI GRIJESI, režija: Mario Kovač

Ovo je predstava u kojoj je Novi život nadrastao sebe. Novi redatelj, novo rušenje mogućega... Ponosni smo!

2003. Vojin Perić: TRAŽIM POSAO, režija: Nina Kleflin

Ponovno teatar iz problema... ponovno malo terapije za publiku. Predstava koja će polupati priličan broj predrasuda, ali tek za zrnce pomaknuti senzibilitet javnosti za slijepe.

2004. Radovan Ivšić: VANE ; režija: Mario Kovač

Rijetko lijepa predstava... Simbioza poezije i teatra... Pobjeda na SKAZ-u 2004. Šteta što to publika baš ne prihvaća...

2005. Hristo Bojčev: HANIBAL PODZEMNI ; režija: Nina Kleflin

Još jedna predstava na čijoj je premijeri nazočio sam autor. Njegovo čuđenje umješnošću slijepih glumaca bilo je uokvireno suzama i ganutošću.

2005. Alfred Jarry: UBU KRALJ; režija: Ivan Plazibat

Prva predstava mladog redatelja Ivana Plazibata. Izvanredno!

2006. David Ives: ODABRAO DŽELO HADŽISELIMOVIĆ; režija: Mario Kovač

Ako moramo govoriti o neuspjesima, a trebali bi, ovo je jedna od najlošijih predstava našeg teatra. Loše i baš zato vrlo kratko na repertoaru.

2007. Ksenija Zec-Saša Božić: NOS VAMOS A VER; režija Ksenija Zec

Eh! Eh! Hajdemo tu zastati, pa odmoriti, pljeskajući. Bilo je to ovako; 8. međunarodni festival komornog teatra Zlatni lav... Umag... Bili smo sretni i ponosni jer su nas pozvali, jer su nas nekako prepoznali...

Odigrana predstava... Isčekivanje, bez neke nade... i onda!!! **Grand Prix pripada.... Novom životu!!!**

Eh! Ima li sretnijih ljudi? Ima li boljeg puta za rješenje statusa? Ima li?

Osim nekoliko kratkih napisa koji bi se mogli nazvati i ljetnim kiselim krastavcima, nikoga se to nije dojmilo... ali!!!

Mi smo gospodo pobijedili, mi smo prvi, ne među slijepima, već... onako... među svima... No o tome kasnije u nekom drugom poglavlju. *S Nos vamos a ver* smo sudjelovali na 53. Splitskom ljetu, te na 24. Tjednu suvremenog plesa.

2007. Vojin Perić: LOPOVLUKU NIGDJE KRAJA NEMA; režija: Vojin Perić

Ima jedan zanimljiv događaj koji je inspiriran premijerom ove predstave. Na istoj je nazočio direktor Elektre, a nakon odgledane predstave u razgovoru sa tajnikom Hrvatskog saveza slijepih, predložio je da njegova firma zaposli 2 slijepa djelatnika. To je doista ostvareno nekoliko dana kasnije. Ako je išta proizašlo iz rada Novog života, onda je ovaj događaj pravi efekt. Jedna zaposlena slijepa osoba vrijedniji je dar poslodavca od bilo čega što nam se može darovati.

2007. Franz Kafka: PROCES ; režija: Ivan Plazibat

Još jedan zavir u teatar apsurdna. Veliki zalogaj, veliki ansambl i gostovanje profesionalnog glumca Svena Jakira.

2008. prema motivima Helen Aberson: CIRKUSKI SLONIĆ CHARLIE; režija: Anica Tomić

Prvi dječji projekt. U predstavi govorimo o drukčijosti, o vrijednostima, o djeci sa teškoćama. U ansamblu imamo i dvije gošće, Juditu Franković i Iva Dragan Petar (alternativa, Nikolina Majdak).

2009. autorski projekt Ksenije Zec: DRAGO MI JE ŠTO VAS VIDIM

Ovo je pokušaj drugog dijela *Nos vamos a ver*... Nije baš uspjelo... Predstava u kojoj je ansambl izvukao svoj maksimum, još jedan plesni projekt, još jedno probijanje granica „mogućega“ ali nekako bez poena u „zadnjim sekundima“.

2010. Ana Prolić Kragić prema motivima *Ogleda o sljepoći*

Joséa Saramaga: BIJELO, BIJELO, BIJELO

režija: Mario Kovač

Velika predstava, no puno veća očekivanja. Glumci su dali svoj maksimum, u nečemu što je vrlo teško glumiti. Slijepi glume slijepe... Čini se lako i logično, no???

2010. Lana Šarić BALADA O PINGVINU; režija: Ivan Plazibat

I eto nas u aktulanom repertoaru. Drugi projekt za djecu... Veliki uspjeh... Sudjelovanja na Festivalu Bajke u Ogulinu, te na 52. Međunarodnom festivalu djeteta u Šibeniku.

2011. J.B.P. Moliere ŠKRTAC; režija: Maja Šimić

Klasična komedija... Još jedna predstava iz aktualnog repertoara.

2012. Ana Prolić ISPECI, PA RECI; režija: Ana Prolić

Ovo je predstava koja je do trenutka pisanja ovog strateškog plana odigrana preko 50 puta i još uvijek je jedan od udarnih detalja našeg repertoara. Radi se o pet skečiranih poslovice koje na vrlo neposredan način djeci osvješčuju pojam usmene narodne književnosti, praktičnu primjenu poslovice, te svu sretnost i umješnost slijepih glumaca na sceni, čime su zapravo pokriveni skoro svi naši strateški ciljevi.

07.03.2013. – Eugène Ionesco: ČELAVA PJEVAČICA, režija Ana Prolić

Jedna od naših najbolji predstava, vrlo zapažena na festivalima.

24.10.2013. – A, KAKO VI VODITE LJUBAV? prva izvedba u Bosna i Hercegovina,

Andrićevi dani – Travnik

12.12.2013. – A, KAKO VI VODITE LJUBAV? premijera u Vidri, po tekstu i režiji Vojina Perića.

Predstava je zamišljena kao cabaret, vrlo je fleksibilna pa se može iz godine u godinu mijenjati, a obrađuje svijet slijepih, što znači da i dalje razbija predrasude i stereotipe.

16.03.2014. – KAD LEŽAH NA SAMRTI – premijera u ZeKaeMu, na tekst Williama Faulknera, a u režiji Saše Božića i Ksenije Zec. Izvanredna predstava, ali vrlo hermetična i namjenjena sladokuscima. Nije namjenjena širokoj publici, pa smo je na žalost izveli tek dva puta.

17.05.2014. – DINOSAURI, još jedan projekt za djecu i naša prva suradnja sa Petrom Radin.

27.02.2015. – JUČER SAM SE SJETIO PLAVE, po tekstu i režiji Petre Radin. Ovo je prvi zavir u dokumentaristički teatar, odnosno nešto za čim smo već dugo tragali. Predstava koju bi smo mogli nazvati ispovijed sljepoće. Po prvi put su se na daskama našla četiri potpuno slijepa glumca i izveli su predstavu besprijekorno.

22.05.2015. - MIGUEL DE CERVANTES SAAVEDRA: DON QUIJOTE – BISTRI VITEZ TUŽNOGA LICA, Dramatizacija i režija Ane Prolić. Predstava koja nadrađa prosijek i ostat će zabilježena kao jedna od boljih u našoj povijesti.

Nisu samo predstave dio naše povijesti, nije samo spisak redateljskih i scenografskih imena okvir za priču; tu su gostovanja po svim europskim zemljama, tu su svakogodišnja gostovanja po Hrvatskoj, tu su dokumentarci, emisije, intervjui, tu je jedna monografija (1948-1988.), tu je čitava galerija plakata i programskih knjižica kojima je odjevena svaka predstava. Tu su poznati dizajneri koji su osmislili naš identitet, tu je, na kraju i naša - www.novizivot.hr. Nagrađena stranica za koju još uvijek dobivamo pohvale.

BIT

A sada o nečemu na što smo ponosni, o nečemu na što bi trebala biti ponosna i Hrvatska, o nečemu što je prodrimalo svijet i u Zagreb dovelo najbolje teatre slijepih sa svih strana.

Na stranu razmišljanja skeptika o tome, treba li Hrvatskoj kazalište slijepih, trebaju li se slijepi baviti umjetnošću, na stranu sve nastranosti, o kojima ćemo kasnije, no BIT je činjenica, on je tradicija, on je jedini festival kazališta slijepih u svijetu.

BIT, Blind in Theatre, (slijepi u kazalištu) nastao je devedesetih, a prvi je održan u Zagrebu 1999. godine. Na njemu je sudjelovalo tek nekoliko kazališnih grupa (Slovenija, Velika Britanija, Poljska, Španjolska i Hrvatska), no donio je nešto novo, nešto što se može komparirati, nešto što inspirira i nešto što slijepi konačno odljepljuje od učmalog i neinventivnog svakodnevlja. Većina prikazanih predstava je bila u fazi istraživanja, no mogli smo se usporediti, mogli smo razmjenjivati iskustva, mogli smo razmišljati umjetnički. Pored predstava, ovaj prvi festival obogatili smo i sa nekoliko radionica, koje su vodili Nina Kleflin i Ksenija Zec, ljudi koji su Novi život izdigli iznad prosjeka onoga

što rade teatri slijepih.

Dolazi 2001. godina i 2. BIT. Naš festival prešao je veliku baru i doveo nam TBTB iz New Yorka, te glumce iz Engleske, Italije, Španjolske, Slovenije i Hrvatske. Radi se već o vrlo ozbiljnom festivalu.

Sve neparne godine nakon 2001. u Zagreb dovode još jedan BIT i još jedno "gledanje u umjetnost". Rastemo i nadržavamo sami sebe, jer usporedbe nema, jer posustajanja nema.

Ovaj ovlaš povijesni prikaz dovest će nas do 7. BIT-a, koji je svoje zastore spustio 2011. godine, pa u prvi strateški plan, koji ispraćamo, ušla su još dva, na čija smo izdanja onosni. 8. i 9. Festivali doveli su nam neke nove skupine, odnosno premašili sve rekorde po posjeti.

Slijedećm strateškom dokumentu prrepustit ćemo 10-i festival, koji bi u sebi trebao sadržavati i neke novine, odnosno postati festival sa priznanjima za najbolju predstavu, najboljeg glumca i glumicu i...

Zaključujući ovaj povijesni pregled, najavljujemo eseističko obraćanje čitateljima ovog dokumenta, najavljujemo razjašnjenje potrebe bavljenja umjetnošću svakog čovjeka - i - napominjemo obveze Hrvatske koje je prihvatila kroz više dokumenata.

VIII. Izazovi, ciljevi i prioriteti

IZAZOVI

Postoji čitav niz stvari koje nismo ostvarili, odnosno za koje je bilo premalo vrijeme od 67 godina postojanja, jer živimo uokvireni predrasudama, u društvu koje očito nema senzibiliteta prema marginaliziranim skupinama, jer da ih ima, ne bi slijepi osobe u Hrvatskoj imale najmanju kompezacijsku potporu u Europi, ne bi najstarije kazalište slijepih bilo stjerano u status udruge u civilnom društvu, ne bi, na kraju krajeva naše predstave bile pune samo u slučajevima kada dijelimo besplatne ulaznice ili igrqamo humanitarne predstave.

Ipak u slijedećih pet godina pred nas se postavlja više izazova koji nas inspiriraju da idemo dalje, uz napomenu da smo samo dio procesa, jer se barijere u glavama mijenjaju presporo, jer je kazalište u kriznim vremenima, kakva su danas, inače na margini i tek je mogućnost imućnijih, kakvih je na žalost u našoj sredini sve manje.

1. Kako je Hrvatska članica Europske Unije, mi, kao kazalište moramo krenuti u osvajanje tog ogromnog tržišta, odnosno u slijedećih 5 godina napraviti predstavu na engleskom, odnosno sve svoje predstave u najmanju ruku titlati i pripremiti za inozemstvo.
2. Kako smo još uvijek jedino kazalište slijepih u Hrvatskoj, moramo povesti kampanju prilagođavanja kulturnih sadržaja slijepim osobama, te u tu svrhu sve svoje predstave uokviriti audio-deskripcijom, što podrazumijeva nabavku opreme, te educiranje ljudi koji bi se time bavili, makar kao vanjski suradnici.
3. Jedan od izazova koji bi nas izdigao iz uobičajenosti jest i koprodukcija sa jednim od renomiranih kazališta, ne samo u smislu produciranja predstave, nego i u smislu mješovitog glumačkog ansambla, kako bi naši glumci stekli nova iskustva, ali imali i bolju prođu na otvorenom kulturnom tržištu.
4. Kako smo dosegli zavidan nivo umjetničkog izričaja, u slijedećem razdoblju trebali bi se više posvetiti istraživanju, odnosno oprobati se u nekim novim vidovima teatra, kako bi isti preselili iz konvencionalnih prostora u neke druge, kako bi se približili publici, ušli joj u svakodnevni prostor.

CILJEVI

Republika Hrvatska je potpisnica UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, donijela je i Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine,

te aktivno sudjelovala u oblikovanju i donošenju Zagrebačke deklaracije. Svim ovim dokumentima je predviđeno uključivanje nevladinih organizacija, poglavito organizacija koje zastupaju prava osoba sa invaliditetom u sve faze provedbe, praćenja primjene odredaba iz ovih dokumenata (monitoring) i ocjenjivanja na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Svi ovi dokumenti štite i promoviraju prava osoba sa invaliditetom da participiraju u svim porama društva, ali isto tako, da svojim resursima u istima sudjeluju i daju svoj doprinos.

Ovdje posebno želimo istaknuti Zajednički memorandum o uključivanju - HR, jer se smatramo primjerom uključivanja i integracije osoba sa invaliditetom, jer smo primjer koji bi Hrvatska mogla i trebala iskoristiti kao iskorak na ovom području.

No, krenimo redom!

Kako smo specifični teatar, a specifikum nam proizlazi iz invaliditeta naših glumaca, i naši ciljevi su višestruki, a usuđujemo se reći i naš značaj.

Pored onih osnovnih umjetničkih ciljeva, kojima je inficiran svaki umjetnik, dakle, svaki teatar:

- imati bogat i raznolik repertoar
- izvesti umjetničko djelo na što višem umjetničkom nivou
- ugraditi dio svoje imaginacije u svaku predstavu
- pripremiti predstave za sve vrste publike
- kroz svoje nastupe, afirmirati domaću dramsku literaturu
- pripremati lektirne naslove, kako bi se približili osnovno i srednjoškolskoj publici
- afirmirati umjetnička dijela slijepih autora
- kako je verbal jedno od naših najjačih oruđa izričaja, posvetiti svoje programe interpretaciji poezije
- svoje nastupe pokriti dobrim marketingom
- prosperirati na otvorenom tržištu i ostvariti određenu dobit
- baviti se art-aktivizmom, te na taj način „mijenjati svijet“
- različitim teatarskim tehnikama (Boalov teatar) utjecati na društvene tijekove i aktivno sudjelovati u oblikovanju društva
- sukladno tehnološkom napretku, pomicati granice kazališnog izričaja i prilagođavati ih mlađoj publici.

Mi imamo i ciljeve koji proizlaze iz našeg specifikuma:

- afirmirati mogućnosti slijepih osoba
- senzibilizirati javnost za potrebe i specifičnosti slijepih osoba i svih osoba sa invaliditetom
- omogućiti što većem broju slijepih osoba umjetnički izričaj i pokušati ga podići na što višu razinu
- organizirati audicije i podmlađivati ansambl novim glumcima
- uslijed nemogućnosti redovnog stručnog obrazovanja, educirati svoje glumce organizirajući glumačke škole i kampove
- pored projekata iz područja kulture, aplicirati na projekte socijalnih usluga
- organizirati radionice za slijepe i slabovidne, na kojima će sudionici svladavati vještine iz svakodnevnog života
- raditi na mobilitetu i kretanju slijepih i slabovidnih osoba
- organizirati tečajeve neverbalne komunikacije
- umrežiti kazališta slijepih u cijelom svijetu i okupljati ih na našem festivalu (BIT)
- art-aktivizmom se boriti za prava slijepih i slabovidnih osoba
- educirati mlade kroz radionice i ciljane programe za specifičnosti i potrebe osoba sa invaliditetom
- biti što više prisutan u medijima, kako bi ušli u svakodnevicu publike odnosno postali netko

za koga se zna

- organizirati ciljane kampanje za afirmaciju umjetničkih kreacija slijepih osoba
- konačno, jednom, u budućnosti, izboriti status kazališta.

Koliko god iskakali sa repertoarom, dokazivali se profesionalnim izvedbama, za što postoje relevantni osvrti kazališne kritike, uvijek se nađe netko da nas gurne na marginu sa onom vječno skeptičnom rečenicom – Oni su ti socijala.

E, pa nismo! I ne pristajemo biti! I kad-tad će nas prozvati kazalištem, kad-tad će nam sustavno osigurati makar mrvice, kad-tad će se mišljenje svjetskih kazalištaraca pretočiti u naše dvorište.

U sljedećih 5 godina moramo izboriti status teatra, profesionalno angažirati nekoliko slijepih glumaca i izjednačiti se sa zemljama koje su to odavno napravile (Velika Britanija – Extant), TBTB, SAD itd.

Kao što već rekosmo, naša matična scena je kazališna dvorana Vidra, koja je u vlasništvu Hrvatskog saveza slijepih, ali svako njezino korištenje plaćamo Satiričkom kazalištu Kerempuh, pa se vrlo često osjećamo gostima, odnosno strancima u vlastitim prostorima. U sljedećem razdoblju, riješit ćemo i ovaj problem, odnosno urediti odnose Hrvatskog saveza slijepih i nas, glede korištenja dvorane.

Kako je naš ravnatelj već dulje vrijeme u Komisiji za kulturu, EBU-a (European Blind Union), cilj nam je na margini jednog od festivala (BIT) organizirati i sjednicu spomenute komisije, što bi afirmiralo festival, ali i naš teatar, budući EBU do sada nije posvećivao pažnju kazališnoj djelatnosti.

Već smo u 2015. godini krenuli partnerski sa nekim kazalištima i udrugama u europske fondove, kako bismo ostvarili veće programske ciljeve, odnosno osigurali nastupe na međunarodnim festivalima, odnosno gostovanja u inozemstvu.

Ostat ćemo u kontinuitetu u svim akcijama koje već dulje vrijeme svakogodišnje provodimo, kao na primjer, nastupe u Beču, kod Austrijsko-hrvatske krovne udruge za obrazovanje, kulturu i socijalno „Anno 93“. Suradnju sa Hrvatskim kazalištem Travnik, u okviru koje ćemo nastupati na *Andrićevim danima*, sudjelovanje na manifestaciji *Uskopaljskih jeseni*, koje organizira Hrvatsko društvo Napredak, suradnju sa Kazalištem JAK iz Malog Lošinja, suradnju sa Bosanskim narodnim pozorištem iz Zenice, suradnju sa udrugom Lotos iz Tuzle, Amaterskim Pozorištem Kolašin iz Crne Gore itd.

Počev od 2012. pa do danas, dalje ćemo svakogodišnje provoditi projekt „Party u mraku“, kojim ćemo senzibilizirati javnost za mogućnosti i potrebe slijepih osoba, odnosno, kojim ćemo rušiti predrasude prema slijepima.

Pripremit ćemo najmanje tri predstave za djecu, od kojih bi jedna trebala biti umjetničko djelo domaćeg autora.

Pripremit ćemo najmanje jedan plesni projekt, kako bismo održali ansambl u toj vrsti kondicije, ali i kako bi smo nastavili odnositi nagrade na nekim festivalima.

Pripremit ćemo 6-7 predstava za odrasle, od kojih će jedna biti istraživački projekt koji govori iz problema, odnosno progovara o slijepim osobama i njihovom životu.

Po potrebi ćemo angažirati i videće glumce, kako bi što bolje ostvarili ciljeve integracije slijepih u društvo.

Suradivat ćemo sa drugim kazališnim kućama, predlažući im koprodukcijску suradnju, što bi također bio dio integracije.

Svoje predstave besplatno ćemo davati po: domovima za starije i nemoćne osobe; dječjim domovima; udrugama osoba sa invaliditetom, itd...

Detaljnije o našim aktivnostima, na kraju ovog dokumenta, kad ih namjeravamo složiti po godinama provedbe.

PRIORITETI

Borba koja traje iz dana u dan i koja nam je zapravo navika, morat će se definirati u nekoliko točaka, odnosno artikulirati u oblike koji će polučiti vidljive rezultate. Prioriteti u sljedećih 5 godina bit će nam:

1. Pod svaku cijenu izboriti status kazališta

Obrazloženje

Svi dokumenti koje smo citirali u ovom strateškom planu, a potpisani od strane Republike Hrvatske jamče aktivno sudjelovanje u kulturnom životu države, ne samo pasivno, konzumersko, nego i ono aktivno, ono koje podrazumijeva umjetničku kreaciju, bavljenje kazalištem.

Ako jedno društvo ne može osigurati školovanje slijepih i slabovidnih glumaca, odnosno ako im je to onemogućeno u redovnom sustavu, radi se o činu diskriminacije, odnosno sprječavanju nastanka profesionalne institucije kazališta.

No, ako bavljenje kazališnom umjetnošću traje već 67 godina, ako ga relevantna kazališna kritika vidi kao nešto što je na profesionalnom nivou, ako su iza nas rezultati, nagrade i gostovanja po Hrvatskoj i inozemstvu, onda nam se čini da su svi potrebni uvjeti za stjecanje statusa kazališta zadovoljeni.

Možda je i sporazum potpisan između Ministarstva kulture i Grada Zagreba (2015.) početak institucionalizacije Novog života, koja bi nam osigurala sustavno financiranje, odnosno ravnopravnu utakmicu sa drugim kazalištima, iako smo zbog svojeg specifikuma i tada daleko od jednakosti.

Nadalje, imamo infrastrukturu, imamo repertoar koji se može mjeriti sa daleko većim i ustanovljenim kazalištima, imamo dva člana HDDU-a, naprosto, imamo kazalište.

No, recimo i ovo! Ako bi se u okvirima zgrade u kojoj stoluje Hrvatski Savez slijepih osnovao centar za kulturu slijepih, koji bi pored knjižnice, muzeja i različitih klubova imao i svoje kazalište, odnosno dvoranu, ne bismo imali ništa protiv, a time bi se zadovoljio širi interes slijepih da lakše ostvaruju neke svoje strateške ciljeve u širem smislu.

2. Pomladiti i popuniti glumački ansambl

Obrazloženje

Slijepi i slabovidni su mala populacija, tako da je vrlo teško selektirati glumačke talente, odnosno privoljeti ih da aktivno rade uz nikakva primanja. U sljedećem periodu ćemo morati organizirati:

- Školu scenskog govora
- Školu scenskog pokreta
- Edukaciju svakodnevnih vještina
- Edukaciju neverbalne komunikacije
- Nekoliko audicija među članstvom Udruge slijepih Zagreb, odnosno među studentima koji studiraju u Zagrebu, a iz različitih dijelova su Hrvatske.

No, da bi smo sve ovo proveli i ostvarili, potrebno se redovito javljati na različite natječaje, odnosno osigurati male benifite svima koji se bave kazalištem, a na kraju – zašto da ne?!? – zaposliti jednog do dva glumca u kazalištu.

3. Gospodarska djelatnost (osnivanje d.o.o-a)

Obrazloženje

Zbog svojeg specifikuma koji je uokviren mnogim predrasudama i stereotipima, nemamo dobru prođu u slobodnoj prodaji karata, pa je pod hitno potrebno pronaći nove načine prihoda, što bi se moglo ostvariti putem različitih načina oglašavanja, odnosno iznajmljivanjem kombi-vozila, te nekim drugim gospodarskim aktivnostima. Kako smo neprofitna organizacija (udruga), moramo osnovati trgovačko društvo i zadovoljiti zakonsku formu za bavljenje nabrojanim i drugim poslovima kojima bi mogli uprihoditi određena sredstva. Naravno da i dalje ostajemo u statusu pravne osobe koja svu dobit troši isključivo na vlastito funkcioniranje, odnosno unapređivanje svojih programa.

IX. Očekivani rezultati

Rezultati uvijek proizlaze iz ciljeva, odnosno projekata koji su usmjereni da ostvare ciljeve. Iako smo marginalna skupina kojoj se svake godine ispočetka traži mjesto, a nikad se ne nalazi, zasigurno ćemo ostvariti određene rezultate. No, recimo i to da su pomaci u senzibilizaciji javnosti za mogućnosti i potrebe osoba sa invaliditetom, te razbijanje predrasuda jako spori procesi pa se rezultati mogu mjeriti vrlo sitnim zrcima, što nekome može izgledati tapkanje u mjestu, ali ljudima u problemu su to svjetlosne godine putovanja do integracije i afirmacije.

Ako nas nadležne institucije podrže, bit će to također jedan od naših rezultata, jer je to do sada bilo tek sporadično, simbolično i uvijek uokvireno imenom i prezimenom koje ima sluha i senzibiliteta, nepreciznim pokušajima sporazuma, a vrlo rijetko sustavom i demokratskim mišljenjem i donošenjem odluka.

Definirali smo prioritete, utvrdili izazove, pa će sve što nastane ostvarivanjem jednog od ovih zacrta biti pozitivan rezultat.

Svoje rezultate ćemo jednom godišnje pokušati analizirati, kao i do sada našim izvješćima i diskusijama, no potrebno je organizirati i vanjsku evaluaciju, iako je to zbog jedinstvenosti institucije veoma teško. Naime, netko može analizirati i ocijeniti našu organiziranost u smislu civilnog društva, ali komparirati to i umjetničke dosege, iskombinirati sva područja bavljenja i zbrojiti... vrlo teško, no u svakom slučaju moramo započeti sa tim načinom procjene učinjenoga.

X. Planovi djelovanja po godinama

2016.godina

Iako je većina aktivnosti za ovu godinu planirana u 2015. godinu, budući su tada objavljeni skoro svi natječaji iz područja kulture, ovdje ćemo napisati već utvrđeno, ali i neke druge aktivnosti koje ćemo pokušati financirati iz drugih fondova. Planiramo sljedeće:

1. Početkom godine završiti dramaturgiju Proklete avlije, Ive Andrića – (Sibila Petlevski)
2. Obaviti pripreme za početak rada na predstavi (pretiskavanje na braillovom pismu, presnimavanje u audio-tehniku itd).
3. Do travnja premijerno izvesti predstavu Ive Andrića, Prokleta avlija, u režiji Maria Kovača.
4. U ožujku započeti pripreme za rad na predstavi Čovječja ribica, Petre Radin;
5. Do početka lipnja izvesti predstavu Čovječja ribica, no službeno premijeru napraviti krajem rujna;
6. Sudjelovati sa predstavom Čovječja ribica na Ogulinskom festivalu bajke, te sa predstavom

- Dinosauri, na Naj,naj,naj festivalu;
7. Pokušati organizirati ljetnu turneju sa jednom od predstava sa repertoara;
 8. U rujnu obnoviti repertoar i krenuti sa izvođenjem predstava.
 9. Krajem listopada sudjelovati na *Andrićevim danima* u Travniku, te *Uskopaljskim jesenima* u Uskopju (BIH).
 10. U studenom, gostovati u Njemačkoj, sa predstavama *Jučer sam se sjetio plave*, Petre Radin i *Ispici, pa reci*, Ane Prolić.
 11. Pripremiti samostalno manji projekt (izvan financiranja), sa mladim, potencijalnim članovima ansambla;
 12. Početi sa pripremanjem jubilarnog, 10. BIT-a.
 13. Sudjelovati u *Noći kazališta*.
 14. Nastaviti tijekom cijele godine provoditi projekt *Party u mraku*, obnavljajući ga i plasirajući u medijima
 15. Krajem rujna ući u pregovore sa Ministarstvom socijalne politike i mladih o njihovom sudjelovanju u financiranju kazališta u 2017. godini.
 16. Organizirati najmanje 30 nastupa u Zagrebu, te 20 po Hrvatskoj, kao i 10-ak u inozemstvu.
 17. Sazvati najmanje jednu Skupštinu udruge, odnosno 4 sastanka Upravnog odbora;
 18. Aplicirati na sve natječeaje iz područja kulture i socijalne politike
 19. Nastaviti suradnju sa svim dionicima lokalne vlasti i sa državnim institucijama
 20. Pristupiti osnivanju trgovačkog društva;
 21. Krenuti sa inicijativom institucionalizacije kazališta (permanentna aktivnost)

2017.godina

Naravno, da će za godine koje dolaze planovi biti općenitiji i sa manje strogo određenih točaka (naslova), no činjenice i aktivnosti ostaju:

1. Pripremiti afirmacijski projekt iz života slijepih, kao nastavak cabareta, *A kako vi vodite ljubav*, kako bi se nastavio kontinuitet projekata čiji je cilj razbijati predrasude i senzibilizirati javnost za potrebe i mogućnosti slijepih;
2. Pripremiti jednu manju predstavu (naslov još nije određen);
3. Organizirati 10. *BIT* (početak listopada);
4. Uz festival, organizirati sastanak Komisije za kulturu i obrazovanje EBU-a;
5. Provesti projekt *Gostovanja po Hrvatskoj*;
6. Odigrati jednu do dvije predstave u Beču;
7. Sudjelovati na *Andrićevim danima*, odnosno *Uskopaljskim jesenima*;
8. Ugostiti Kazalište JAK iz Malog Lošinja i Hrvatsko amatersko kazalište iz Travnika;
9. Organizirati nastupe u Zagrebu – za dječje vrtiće, osnovne i srednje škole, te za sindikate;
10. Tijekom cijele godine provoditi medijsku kampanju, u svrhu bolje prođe na otvorenom kulturnom tržištu;
11. U proljeće početi pripremati elaborat, koji u jesen treba predati Skupštini Grada Zagreba, za dobivanje statusa kazališta;
12. Pokušati organizirati turneju po Njemačkoj;
13. Sudjelovati u *Noći kazališta*;
14. Organizirati glumački kamp u Premanturi;
15. Organizirati audiciju za prijem mladih glumaca u ansambl;
16. S jeseni pokrenuti edukaciju (glumačku školu), za mlade;
17. Cijelu godinu provoditi projekt *Party u mraku*;
18. Permanentno se javljati na festivale;
19. Kontinuirano se javljati na sve natječeaje za koje nađemo za svrhovito aplicirati;
20. Partnerski sudjelovati u europskim projektima;
21. Pokušati samostalno aplicirati na natječeaje iz europskih fondova;

22. Započeti sa pripremama proslave 70-e obljetnice kazališta;

Ovo su samo neke od aktivnosti koje namjeravamo provesti u 2017.godini, jer smo otvoreni za ideje i nove aktivnosti.

2018.godina

Ovo je godina u kojoj ćemo obilježiti 70-u godinu postojanja, pa će većina aktivnosti biti tome podređena. No, ovdje ne možemo precizirati sve ono što ćemo organizirati, pa ćemo dati samo natuknice, uz redovne aktivnosti:

1. Ovisno o prođi elaborata za reguliranje statusa kazališta, nastaviti aktivnosti, odnosno eventualnu preorganizaciju.
2. Do svibnja pripremiti jednu predstavu (po mogućnosti projekt za djecu).
3. Od rujna do prosinca pripremiti jednu predstavu za odrasle (nešto alternativno).
4. Organizirati besplatne nastupe po domovima umirovljenika (5 predstava), dječjim domovima (5 predstava), te po bolničkim odjelima – gdje je to moguće (10 predstava), kao i po udrugama osoba sa invaliditetom (5 predstava).
5. Organizirati jedan do dva nastupa u Beču.
6. Dovedi u Zagreb, Folklornu skupinu Anno 93 iz Beča.
7. Organizirati nastup u Zagrebu *Kazališta Jak*, te *Hrvatskog kazališta travnik*.
8. Kontinuirano provoditi projekt *Party u mraku*.
9. Permanentno se javljati na kazališne festivale.
10. Aplicirati na sve adekvatne natječaje.
11. Aktivno raditi na promidžbi kazališta.
12. Pronaći financijska sredstva za obnovu voznog parka (nabavka novog kombi-vozila).
13. Pokušati obnoviti svjetlosni park.
14. Sudjelovati u *Noći kazališta*.
15. Pripremiti jedan projekt u koprodukciji sa drugim kazalištima.
16. Provoditi program *Gostovanja po Hrvatskoj* (turneja po Dalmaciji i otocima).
17. Organizirati glumački kamp u Premanturi.
18. Pokušati regulirati glumački status svih glumaca u HDDu-u.
19. U rujnu, započeti sa pripremama za 11. BIT.
20. Pokušati zaposliti jednog do dva glumca.
21. Pripremiti gostovanje ansambla u SAD-u.
22. Za 21.03. organizirati centralnu proslavu obljetnice.
23. Dodijeliti nagrade najzaslužnijima.
24. Snimiti reklamni spot povodom 70-e obljetnice.
25. Izdati publikaciju povodom 70-e obljetnice.
26. Organizirati tribinu na temu Kazalište slijepih.

Ovo je popis želja, ali, vjerujte, i spisak stvarnih mogućnosti, samo ako nas prihvate institucije u kulturi i socijalnoj politici, samo ako je naše kazalište potrebno Hrvatskoj.

2019. godina

Ovo je godina 11. BIT-a, pa će većina aktivnosti biti usmjerena na tu manifestaciju.

1. Pripreme i organizacija 11. BIT-a.
2. Priprema jedne predstave (svibanj), nešto iz klasične kazališne literature.
3. Organizirati većinu gostovanja u prvoj polovici godine, kako bi jesen ostala u znaku BIT-a.
4. Sudjelovati na *Andrićevim danima* (Travnik), te *Uskopaljskim jesenima* (Uskoplje)
5. Organizirati audiciju za prijem mladih glumaca.
6. Organizirati školu scenskog pokreta, kroz glumački kamp u Premanturi.

7. Obnoviti opremu za zvuk (razglas i mikrofoni).
8. Ovisno o tijeku statusa, dalje raditi na reguliranju istoga.
9. Aplicirati na sve adekvatne natječaje.
10. Prijavljivati se na sve festivale.
11. Obnoviti informatičku opremu u uredu.
12. Nabaviti informatička pomagala za slijepe.
13. Pokušati, krajem godine, organizirati turneju po inozemstvu.
14. Pripremiti titlove na engleskom za sve predstave koje imamo na repertoaru.
15. Pokušati pokrenuti, u suradnji sa Hrvatskom knjižnicom za slijepe, časopis za kulturu.
16. Sudjelovati u *Noći kazališta*.
17. Organizirati susret sa starijim članovima kazališta.
18. Provoditi program *Gostovanja po Hrvatskoj* (turneja po Lici).
19. Realizirati jedan koprodukcijski projekt sa nekim od profesionalnih kazališta.

Ova perspektiva čini se daleka. No mi smo teatar vjeran svojoj djelatnosti, predan svom poslu i ljubavi, pa nije teško pretpostaviti i planirati.

2020.godina

Ovo je daleko razdoblje u kojem se nadamo biti profesionalni teatar, odnosno barem institucija koja je financijski sustavno zbrinuta. Nadamo se u bolje ekonomske prilike u zemlji, odnosno demokratske dosege koji neće dopustiti puko vegetiranje naše institucije. Shodno tome planiramo:

1. Pripremiti inovativni projekt, kao iskorak u nove izričaje u kazalištu.
2. Pokrenuti medijsku kampanju, odnosno pokušati organizirati emitiranje jedne od naših predstava na HTV-u.
3. Pripremiti jedan dječji projekt.
4. Proširiti suradnju sa drugim kazalištima, odnosno uspostaviti razmjenu programa.
5. Pokušati dobiti dvoranu Vidra pod povoljnijim uvjetima.
6. Pokušati organizirati veliku turneju u inozemstvu.
7. U suradnji sa Hrvatskim Savezom slijepih pripremiti afirmativni projekt o specifičnostima i potrebama slijepih osoba.
8. Uspostaviti stalni marketinški sustav reklama i prodaje predstava.
9. Pokušati osnovati scenu mladih.
10. Organizirati najmanje 3 motivacijska sastanka ansambla i svih zaposlenih.
11. Aktivno surađivati sa državnim institucijama i lokalnom samoupravom.
12. Raditi na utvrđivanju sustava financiranja, odnosno usustaviti financiranje nastupa glumaca.
13. Obaviti sve pripreme za 12. BIT.
14. Pokušati umrežiti kazališta slijepih u smislu projekta uzajamnih gostovanja.
15. Obaviti sve pripreme za donošenje strategije za razdoblje 2020.-2025.
16. Raditi na usavršavanju strukture kazališta.

Kroz razdoblje obuhvaćeno ovom strategijom, očekujemo financiranje od:

- Ministarstva socijalne politike i mladih
- Ministarstva kulture
- Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa
- Gradskog ureda za Obrazovanje, kulturu i šport
- Različitih gospodarskih subjekata koji objave natječaj
- Različitih gospodarskih subjekata koji izraze interes za oglašavanje u našim publikacijama
- EU-fondovi na koje namjeravamo aplicirati
- Slobodna prodaja ulaznica.

VIII. Analiza i vrednovanje provedbe

Na kraju svake godine Novi život će izvršiti analizu aktivnosti i rezultata u prethodnoj godini i na temelju tih saznanja unaprijediti djelovanje i unijeti promjene/prilagodbe u planu djelovanja za narednu godinu.

Redovno ćemo podnositi izvješća o provedbi projekata svim financijerima, kao i svojoj Skupštini.

Shodno zacrtanim ciljevima, organizirat ćemo jednom u dvije godine i vanjsku evaluaciju rada kazališta.

No, recimo – opet sistematično i taksativno:

Da ćemo provoditi unutarnju i vanjsku evaluaciju, iako smo djelatnost čije su predstave najbolja prezentacija rada, odnosno evaluacija svima koji nas financiraju i svima koji nas konzumiraju kao teatar.

VANJSKA EVALUACIJA

- Podnositi ćemo post-projektne i post-programske izvješća svim financijerima, odnosno resornim ministarstvima
- Pri izvedbi predstava koje ostvaruju ciljeve proizašle iz specifikuma, podijelit ćemo publici anketne listiće na kojima će moći odgovoriti na pitanja vezana za predstavu koju su vidjeli, ali i na pitanja o njihovoj senzibiliziranosti za osobe sa invaliditetom, odnosno o utjecaju odgledanoga na njihove daljnje stavove prema istima.
- O svemu što radimo obavještavat ćemo javnost putem medija.
- Svoje godišnje izvješće podastrijet ćemo javnosti na svojoj stranici, odnosno u publikacijama prigodnim za to.
- Jednom u tri godine angažirat ćemo neku od revizorskih kuća, kako bi provjerili naše financijsko poslovanje.

UNUTARNJA EVALUACIJA

- Voditelji projekata i programa, nakon realizacije istih podnijet će izvješća Upravnom Odboru udruge, te na redovnom zasjedanju Skupštine udruge, odnosno organima koji budu aktualni, sukladno statusu.
- U složenim situacijama osnovat ćemo povjerenstva koja će nadgledati rad na projektima i programima
- Naš Nadzorni odbor će redovito izvještavati Upravni Odbor i Skupštinu o svim financijskim tijekovima poslovanja.

Dakle, mi smo svoji radom, te smislom svoga rada okrenuti javnosti, odnosno od iste vrednovani. Da bi stvari koje produciramo bile i stručno uokvirene, pobrinut će se kazališna kritika koja nas prati već dugi niz godina i vrlo objektivno ocjenjuje, bez zadržke – obzirom na naš specifikum.

No, ako se nastavi trend da nas skoro nitko iz naših resornih ministarstava do danas nije vidio, zar možemo govoriti o procjeni vrijednosti? Zar možemo govoriti o našim umjetničkim dosezima gledanih sa strane onih koji nas podržavaju?

Analize birokracije su potrebne i bitne da vidimo tijekove novca, da vidimo svrhu trošenja, no!?

Kad ćemo vidjeti vrijednosti u samoj srži djelovanja, u smislu provedbe projekata i programa? Kad će na našu predstavu doći viši dužnosnici, zato da guštaju umjetnost, a ne tek iz obveze?

Vjerujemo da hoće, jer to nam je vrednovanje najbitnije, te su nam ocjene najvažnije - one ljudske, one znalačke koje će nam pokazati da smo potrebni, da ima smisla gledati nas, da smo jednaki i u dvoranama i na scenama, a ne samo na papiru.

DA ZAKLJUČIMO!

Budimo realni, tražimo ne moguće!!!

PREDSJEDNIK:
Vojin Perić